

Okurlardan

Matematik Dünyası'na Beş Bini On Milyon Yapma Önerisi

Mustafa Saka*

mustafasaka1000@hotmail.com

Bana göre derginiz “soyut matematik dergisi”. Ben ise (elli yıldır) ülkemizin “genel matematik”te gerilemesinin acısını çekiyorum. Sanırım birçok yaşıt meslektaşım da bu acıyı paylaşıyor. Biz önemli değiliz. Birkaç on yıl sonra hepimiz acılarımızla birlikte gideriz. Ama asıl önemlisi ilkokuldan üniversiteye onbeş milyon çocuğumuzun acısı: Matematiği nefret ederek, zorlanarak okumaları, matematikten hiçbir olumlu etki almamaları. Sizin “soyut matematik”inize karşı değilim. Bu da matematik, ama toplumsal sorun, ilkokuldan doktora tezine veya prof’larımızın yazdığı kitaplara dek her yerdeki matematiksel düzensizlik ve düzeysizlik. Kanımca savaşılmaması gereken bu ve bu savaş, konular ve örnekler somut yaşamdan alınmadıkça yürütülemez. Bu nedenle size bir “öneri mektubu” gönderiyorum.

Ülkemizde iyi bir matematik dergisine gereksinim duyan ya da gereksinim duyması gereken böyle bir dergiyi düzenli alacak kişi sayısı 10 milyondan fazla. Matematik Dünyası'nın okur sayısını 5 binden 10 milyona nasıl çıkarabiliriz?

1. Fonksiyonlar, özyapı dönüşümleri, çizgeler kuramı gibi konularla okurun somut sorunlarına çözüm geliştirmesini bekleyemeyiz. Bu zor adımı biz atmalıyız.

2. Öncelikle okur kitlesinin gereksinimi belirlemeliyiz, özellikle çocuk ve gençlerimizin gereksinimini.

2a. Düşünmüyoruz, çözümleme (analiz) yapıyoruz, hesaplayamıyoruz, doğru yargılara varamıyoruz. Bunun temelinde de matematiğin yattığını bilmiyoruz. Matematik ama hangi matematik?

2b. Dergide sunulanlar da matematik; ısı, kütle, gerilim, para dağılımı, devinim bilgisi de matematik; ortaöğretimdeki bir gencimizin gelecek planını doğru yapıp doğru uygulaması da matematik. 5 bin okurumuz ve okurumuz olmasını istediğimiz 1 milyon için bunlardan hangisi daha önemli, daha yararlı ve daha gerekli?

3. Gereksinimlerimizden önce kime yazdığımızı belirlemeliyiz. Doğaldır ki, dergimizi tümüyle değiştirmeyi ve böylece ilk gözağrısı 5 bin okurumuzu küstürmeyi önermiyoruz, bu gerçekçi olmaz.

3a. Elimizde bir istatistik yok ama bu ilk 5000 matematiği çok sevenler olmalı. Onlara hizmete öncelik vermeliyiz. Bunun dışında, 1 milyon için:

i. Önce ilk ve ortaöğretimdeki matematik derslerini nasıl matematik yapabileceğimizi, üniversite sınavlarına hazırlıkta nereye kadar yardımcı olabileceğimizi onlarla tartışmalıyız.

ii. Ekonomistlerin, mühendislerin, teknisyenlerin çözemediği problemlerde nasıl yardımcı olabileceklerini onlara açıklamalıyız.

iii. Onlarla, matematiği, matematiğin gelişimini ve matematiğin geleceğini en genelde tartışabilmeliyiz.

iv. Bu arada, hep birlikte, matematiğin güzelliğinden zevk almalı, sihriyle, hoşluğuyla mutlu olmalıyız. Birbirimizle matematik aracılığıyla iletişim kurmalı, dost olmalıyız.

Dergimizde (iv) bol bol var, (iii) de yok değil. Buna (i) ve (ii)'yi de eklemeliyiz.

3b. Matematiği sevmeye çalışan ama bunu beceremeyen, yardım bekleyen 1 milyon için (ii) ve özellikle (i) çok daha önemli. (iii) ve (iv) onlar için olsa olsa bir özlem, ama bir gereksinim değil.

4. Ne Öneriyoruz?

4a. Dergide “ana konu” geleneği devam ettirilir ve bu ana konu yavaş yavaş somutlaştırılır ve böylece (ii)'ye yanıt verilmiş olur.

4b. Her bir orta-öğretim konusu ele alınır

* Emekli matematik öğretmeni.

ama konuya daha genelde bakılır, tarihi gelişimiyle de bezenirse (i) de dergiye katılmış olur.

4c. Üniversite giriş sınavı matematik soruları da hi “nasıl oluşturuluyor, ne amaçlanıyor, nasıl ele alınmalı?” diye genelde irdelenirse matematikleştirilmiş olur.

4d. Böylece dergimizin okurlarında da, yazarlarında da artış bekleyebiliriz.

Tüm yazı boyunca “biz” zamirini kullandım. Çünkü bu yazı, bu öneri, bu özlem, Mustafa Ke-

mal’in önerisiyle açılan, “Eğitmen Kursları”yla başlayan, “Köy Enstitüleri”, “Sanat Mektepleri”, “o zamanın üniversiteleri”yle doruklarına ulaşan, “yaşam için ve çocuğa göre hesap” kitapları yazan, “bizde yönetici yok, öğretmen yok, öğrenci yok, biz hepimiz yöneticiyiz, hepimiz öğretmeniz, hepimiz öğrenciyiz” sözlerinde tanımını bulan bir eğitim alanında yetişmiş, bugünkü matematik eğitimini gördükçe çocuklarımız, gençlerimiz adına acı duyan, bir iki on yıl sonra kaybolacak bir kuşağın... ♦

Erdem Yanar yazıyor:

Derginizin yaz sayısını aldım. Bayıldım. Okullar başlıyor ve kalıcı bir adres bulur bulmaz hemen abone olacağım. Yirmi yıllık hayatımda, abone olacağım ilk dergi...

Her sayıda bir kapak konusu işleme fikri çok iyi olmuş. Sonra derginin içeriği de çok güzel. Herkese göre bir şey vay. Çeşitleme iyi.

Masatoshi Gündüz İkedâ hocamın anısına Emel Teyze’yle yapılan konuşma gerçekten duygulandırıyor insanı. Bu tür köşelerin her sayıda olması gerektiği inancındayım. Büyük matematikçilerimizle, dünyadaki büyüklerle ilgili anı, öykü yazıları vs. olması gereken güzel şeyler...

Yadırgamazsanız bir şey diyeceğim, bu derginin içinde en âlâsından edebiyat var.

Tam bir gençlik dergisi. Biraz da küçüklüğümde aldığım Milliyet Kardeş dergisini hatırlatıyor... Yani benim için bu dergi pozitif şeyleri hatırlatan, sürekli yanımda taşımam gereken uğur eşyam gibi bir şey...

Bir Okur Mektubu. Açıköğretim fakültesinde öğrenciyim. Lise yıllarımdan beri matematiği hiç sevmediğim için hâlâ hayatımda eksik bir yer olarak durur. Öğrenmek istiyorum. Matematik dersimi veremediğim için tek dersten diplomamı alamamaktayım. Diplomayı almak için nasıl bir teknik izlemeliyim? Saygılarımla.

MD. Kaleminizi, kâğıdınızı, kitabınızı, notlarınızı alın. Masanın başına geçip çalışın. Bildiğim diğer teknikleri yazmam yakışık almaz. ♦

Daha ne diyeyim, ellerinize sağlık!

Ufak bir kusur: İlhan İkedâ hocam bir kitabın tanıtımında “Eğitimin bir bedeli vardır” diyor ya, bu yüzden derginizin daha albenili biçimde, daha kaliteli kâğıtlara (en azından beyaz renklilere) basılması daha uygun olmaz mı? Yani ben dergiye bu haliyle bile zaten abone olacağım ama ne bileyim, bir sorayım dedim.

MD. Sevgili Erdem Yanar, güzel sözlerin bizi gerçekten çok mutlu etti. Verilen emeğin boşa gitmediğini görmek çok sevindirici.

Sarı kâğıt konusundaki eleştiriler senin kuşağından birçok kişiden geldi. Anladığım kadarıyla ders kitaplarından o kadar nefret edilmiş ki, o kitapları anımsatan en küçük bir ayrıntı alerji yaratıyor. Anlıyor ve sempati duyuyorum. En yakın zamanda alerjinin nedenini kökünden kazıyacağız. Ama en küçük estetik değerinden yoksun ders kitaplarına dokunmaya gücümüz yetmez. ♦

